

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

18. maj 2023

Folketingets Kulturudvalg har 16. maj 2023, efter ønske fra Helle Bonnesen (KF), stillet mig følgende spørgsmål 9 ad (L 125), som jeg hermed besvarer.

Spørgsmål:

Kan ministeren bekræfte, at lovforslaget ikke er til hinder for at der, jf. sektor-specifikke forhold, kan være andre tilfælde end de i lovbemærkningerne nævnte, hvor der ikke tilfalder ophavsmanden et vederlag? Det kan f.eks. dreje sig om aftaler mellem forfattere og mikroforlag med såkaldte break-even-kontrakter og forsknings- og formidlingsbøger med støtte fra private fonde.

Svar:

Jeg forstår spørgsmålet således, at det vedrører den foreslåede § 55, som indeholder et princip om, at ophavsmanden har ret til et passende og forholdsmæssigt vederlag for udnyttelse af værket.

I de specielle bemærkninger til bestemmelsen (til nr. 20 (§§ 55-55 d)) angives følgende:

”Med den foreslåede bestemmelse vil ophavsmænd eller udøvende kunstner, der overdrager deres rettigheder, have ret til et passende og forholdsmæssigt vederlag. Med den foreslåede bestemmelse lægges det naturlige udgangspunkt til grund om, at når en ophavsmand eller udøvende kunstners rettigheder benyttes, og der genereres indtægter på baggrund af disse rettigheder, så har disse krav på vederlag. Det bemærkes dog, at den foreslåede bestemmelse ikke er til hinder for, at ophavsmanden eller den udøvende kunstner kan overlade sit værk i public domain, hvis vedkommende ikke har nogen økonomisk interesse i at kræve vederlag, eller hvis det af andre grunde ønskes, at almenheden skal have fri adgang til værket. Den frie udnyttelsesret kan være både fuldstændig men også delvis, sådan som det f.eks. er tilfældet med Creative Commons-licenser. Endelig vil den foreslåede bestemmelse heller ikke være til hinder for, at brugere af sociale medier lægger deres egne amatøroptagelser m.v. op på de pågældende tjenester. Formålet med den foreslåede bestemmelse er således at sikre, at ophavsmænd og udøvende kunstnere modtager et passende og forholdsmæssigt vederlag for den økonomiske brug af deres rettigheder. Hensynet og beskyttelsesbehovet i den på-

gældende bestemmelse opstår, som angivet i betragtning 73, når de står i en svage forhandlingsposition ved udstedelse af en licens eller overførsel af deres rettigheder.”

De nævnte eksempler såsom public domain, Creative Commons-licenser og egne amatøroptagelser er ikke udtryk for en udtømmende opstilling af de tilfælde, hvor der ikke tilfalder ophavsmanden eller den udøvende kunstner et vederlag, og der kan således være andre tilfælde, hvor ophavsmanden eller den udøvende kunstner ønsker en vederlagsfri overdragelse af rettigheder. Dette kan følge af sektorspecifikke forhold. I de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.9.1.3. angives derudover følgende:

”Med de begrænsninger, der følger af direktivets artikel 18 samt den foreslåede § 55, finder det grundlæggende princip i dansk ophavsret om aftalefrihed anvendelse. Dermed er det muligt, at bestemmelsen om et passende og forholdsmæssigt vederlag kan tilpasses de særlige karakteristika, der gør sig gældende i de enkelte brancher. Dette har ligeledes støtte i direktivets artikel 18, stk. 2, der nævner, at der skal tages hensyn til princippet om aftalefrihed og en rimelig balance mellem rettigheder og interesser.”

Princippet om aftalefrihed gælder således stadig inden for rammerne af de nye bestemmelser i lovforslaget.

Med venlig hilsen

Jakob Engel-Schmidt